

Unieke kansen voor de knoflookpad en andere fauna bij de Gastelsche Heide

Anno 2012 was de populatie knoflookpadden in het Hondsven in het Strijper Aa-gebied één van de drie resterende populaties in Noord-Brabant. Vanwege de reële kans op uitsterven van ook deze populatie zijn hier omstreeks 2009 diverse maatregelen genomen om onder andere de knoflookpad extra kansen te bieden. Zo zijn er door Staatsbosbeheer, de gemeente Cranendonck en Waterschap De Dommel in de omgeving van het Hondsven én op de Gastelse Heide nieuwe poelen, akkertjes en houtwallen aangelegd. Op eigen kracht bleek de knoflookpad hier echter geen gebruik van te (kunnen) maken en daarom hebben RAVON en Artis Natura Magistra in de periode 2012-2016 een bijplaatsingsproject uitgevoerd. Als gevolg van deze inspanningen kon in 2020 in tien wateren kooractiviteit van de knoflookpad worden vastgesteld. Hoewel dit een enorm positieve ontwikkeling is, zijn de aantallen nog altijd te laag om de populatie als robuust te beschouwen en veiliggesteld voor uitsterven. Vanwege de Natura2000-status van het gebied zijn en worden er vanaf 2020 grote oppervlaktes aangrenzende landbouwgrond tot natuur omgevormd. Daarnaast spelen er herinrichtingsprojecten van het beekdal van de Oude Strijper Aa en de Tongelreep. Een dergelijke oppervlaktevergroting en inrichting van gronden als natuur levert een unieke kans op, om voor de knoflookpad op

een hele grote oppervlakte een flinke meerwaarde te creëren. Daarom hebben de Provincie Noord-Brabant, RAVON, FLORON, Staatsbosbeheer, Waterschap De Dommel en Soontiëns Ecology het idee opgevat om, binnen de bestaande plannen en doelstellingen, een gebiedsvisie met concreet inrichtingsplan op te stellen. De knoflookpad staat daarbij centraal. Er zal worden gestreefd naar een uitgebreider netwerk van voortplantingswateren, gecombineerd met nabijgelegen landhabitat in de vorm van akkers en zandduintjes. Hierdoor zullen ook andere soorten en soortgroepen meeprofiteren. Hoewel de knoflookpad niet direct zelf leek mee te kunnen profiteren van de ruim 10 jaar geleden uitgevoerde maatregelen, hebben talloze soorten dat wel gedaan. Zeldzame waterplanten die toenamen of nieuw verschenen zijn ondergedoken moerasscherm, drijvende waterweegbree, gesteeld glaskroos, vlottende bies, holpijp en moerashertshooi. Naast algemenere vogelsoorten als rietgors en gele kwikstaart hebben veldleeuwerik, patrijs en zelfs grauwe klauwier er gebroed. Ook bijzondere insecten zoals de zuidelijke glazenmaker, zwervende pantserjuffer, veldkrekkel en kleine parelmoervlinder worden waargenomen.

Richard Struijk & Jeroen van Delft, RAVON

Een in 2009 aangelegde poel voor de knoflookpad. Na bijplaatsing in dit water is er vanaf 2015 jaarlijks kooractiviteit vastgesteld en zijn in 2020 ook larven gevonden. Het water ligt vlakbij een groot zandduin dat open wordt gehouden. Noemenswaardig is ook het maatwerk voor de soort door een brede strook op de hoger gelegen oever open te ploegen, zodat knoflookpadden zich hier kunnen ingraven.